

RAN-1901000103040072
S.Y.B.A. (NON-NEP) (Sem.- III) Examination March - 2026
Economics (Paper - VI)
Human Development and Financial Management of Indian Economy
Time: 1 Hour]
[Total Marks: 25

સૂચના : / Instructions (1) ઉપરોક્ત દર્શાવેલ વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી. Fill up strictly the above details on your answer book (2) જમણી બાજુ દર્શાવેલા અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે. The numbers shown on the right side indicate the marks of the question.	Seat No.: Student's Signature
--	--

- પ્ર.1. નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ પાંચ પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. 10**
- માનવ વિકાસનો અર્થ જણાવો.
 - UNDP નું પૂરું નામ લખો.
 - માનવ વિકાસ અહેવાલ-2025 પ્રમાણે ભારતનો માનવ વિકાસ આંકમાં વિશ્વમાં કયો ક્રમ છે?
 - માનવ મૂડીરોકાણના ખ્યાલને વિકસાવવામાં કયા કયા અર્થશાસ્ત્રીઓનો ફાળો નોંધપાત્ર છે?
 - ઉચ્ચ શક્તિશાળી નાણાંના ઘટકો જણાવો.
 - નાણાંનો ચલણવેગ એટલે શું?
 - પ્રાઈમરી માર્કેટ અને સેકન્ડરી માર્કેટ એટલે શું?
- પ્ર.2. માનવ વિકાસ આંકના ખ્યાલનું મહત્વ સમજાવી, ભારતમાં માનવ વિકાસ આંકના વલણોની ચર્ચા કરો. 15**
અથવા
- પ્ર.2. (A) નાણાં બજારનું મહત્વ સમજાવો. 8**
(B) નાણાં બજાર અને મૂડી બજાર વચ્ચેનો તફાવત સમજાવો. 7
અથવા
- પ્ર.2. ટૂંક નોંધ લખો.**
- માનવ વિકાસના ઘટકો 5
 - નાણાં બજારના મુખ્ય ઘટકો 5
 - મહિલા વિકાસ આંક. 5

ENGLISH VERSION

- Q.1. Write a short answer to any five of the following questions. (10)**
- Explain the meaning of human development.
 - Write the full name of UNDP.
 - According to the Human Development Report-2025, what is India's rank in the world in terms of Human Development Index?
 - Which economists have made significant contributions in developing the concept of human investment?

- 5) State the components of high-powered money.
- 6) What is the velocity of money?
- 7) What is the primary market and secondary market?

Q.2. Explain the importance of the concept of Human Development Index, discuss the trends of Human Development Index in India. (15)

OR

Q.2. (A) Explain the importance of money market. (8)

(B) Explain the difference between money market and capital market. (7)

OR

Q.2. Write short notes:

(1) Components of Human Development (5)

(2) Main components of money market (5)

(3) Women Development Index (5)
